

სსოპრების მიზანი უსვლელია

ადამიანის ცხოვრების უმთავრესი დანიშნულება სამშობლოსა და ოჯახის მსახურებაა. სწორედ ამ ორ ფუნდამენტურ, ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებაზე გადის გონიერი ადამიანის წარსული, აწმყო და მომავალი. ღირსეულად და უანგაროდ ემსახურო ამ მარადიულ იდეალებს, იმთავითვე ნიშნავს, უარი თქვა ბევრ ამქვეყნიურ წუთიერ სიამოვნებაზე და, „თანამედროვე ქვეყნის“ მნიშვნელობის სიღრმისეული გააზრებით, გაცნობიერებულად, ერთგულად და შეუწირავად ემსახურო ქართულ სახელმწიფოს. ამის ნათელი დასტურია ბატონ ზურაბ ხონელიძის მიერ განვლილი წინააღმდეგობრივი ცხოვრებისეული გზა, რომელიც გასული საუკუნის 80-იან წლებში საქართველოში მკვეთრად გააქტიურებულ ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას, ქვეყნის დამოუკიდებლობისათვის აქტიურ ბრძოლას და ძლიერი ეროვნული სახელმწიფოს შექმნის იდეას უკავშირდებოდა.

სამშობლოს ერთგულების განმაპირობებელი აღნიშნული ფასეულობების სისტემური ანალიზით, შეფასებებითა და დასკვნებით გამოირჩევა ბატონი ზურაბის მონოგრაფია, - „მშვიდობის ქართული პარადიგმა“. მონოგრაფიაში საქართველოს უმთავრესი პრობლემის, მისი ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის მიმართულებით, ავტორი მყარ თეორიულ ცოდნასა და დიდ პრაქტიკულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით იკვლევს, განიხილავს, აფასებს მოვლენებს და რეგულირების მექანიზმს გვთავაზობს. საქართველოში არსებული რეალობის გააზრებით, სრულიად სამართლიანად თვლის, რომ თემა, რომელიც „აუცილებელი საშინაო და საგარეო ფაქტორების გათვალისწინებით ქვეყნის შიგნით ერის მაკონსოლიდირებელ - საქართველოს ერთიანობისა და უმაღლესი ღირებულების - თავისუფლების მარადიული იდეის რეალიზაციას, ქვეყნის გარეთ - საქართველოსადმი, ცივილიზებული სამყაროს, საერთაშორისო თანამეგობრობის ერთიან მიდგომას - ქართული სახელმწიფოს ტერიტორიულ მთლიანობას, მის საერთაშორისოდ აღიარებულ საზღვრებში“ აკმაყოფილებს, „ერთადერთია და იგი, არა ერთი ქვეყნის, არამედ, სახელმწიფოებრივი, ეროვნული, მეტიც, საერთაშორისო სამართლის ფუძემდებელი ნორმების უპატივცემულობისა და სხვა გლობალური მნიშვნელობის ფსევდო-ეთნოპოლიტიკური კონფლიქტის - აფხაზეთის (ასევე, ე. წ. სამხრეთ ოსეთის) პრობლემის დარეგულირებასთან ასოცირდება“. საკითხის რეალობის პრაგმატული გააზრებით, ავტორს მიაჩნია, რომ პრობლემის მოგვარება, უპირველეს ყოვლისა, მოითხოვს კონფლიქტის აღქმის ახლებურად გააზრებას ხელისუფლების მიერ,

ამასთან, იმის აღიარებას, რომ მისი გაჭიანურების მიზეზი დარეგულირების შეუძლებლობა კი არა, გზის ვერდანახვა და სხვა მიმართულებით სიარულია. ავტორი სამართლიანად ასკვნის, რომ კონფლიქტის თემის გაცოცხლებით მოხდება არა თუ დამატებითი სირთულეების გაჩენა და ქვეყნის ჩიხურ მდგომარეობაში მოქცევა, არამედ, პირიქით, არსებული ჩიხიდან გამოსვლის შენიღბული შესაძლებლობის დანახვა და „საქართველოს სრულფასოვან სახელმწიფოდ გარდაქმნის ახალ გზაზე გაყვანა“.

ქართული სახელმწიფოს ერთგულად მსახურების გზებისა და ფორმების ძიებამ პროფესიონალი დიპლომატი კიდევ ერთხელ დააბრუნა საგანმანათლებლო სივრცეში. ამჯერად, ბატონი ზურაბი რექტორის რანგში ჩაუდგა ყველაზე ქართულ, უმაღლეს საგანმანათლებლო დანესებულებას, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტს და სრულიად ახალი ენერჯითა და შემართებით განაგრძო თავისი უცვლელი ცხოვრებისეული მიზნის - სრულფასოვანი, ერთიანი ქართული სახელმწიფოს მშენებლობის იდეის განხორციელება. დასახული მიზნის რეალიზაციის გზაზე გამოცდილი დიპლომატი ინტელექტუალური, მრავალმხრივ პრაქტიკული და ცხოვრებისეული გამოცდილებით, მზადაა დაეხმაროს ქვეყნის ხელისუფლებას ერთიანი ქართული სახელმწიფოს მშენებლობაში, ცოდნასა და განვითარებაზე ორიენტირებულ საზოგადოებას კი მოუწოდებს, აქტიურად ჩაერთოს ქართული სახელმწიფოს მშენებლობის პროცესში. არგუმენტირებულად ავითარებს მოსაზრებას, რომ სახელმწიფოებრივად მოაზროვნე, განათლებული, ქვეყნის ერთგული, პატრიოტი, პროფესიონალი, მორალურად სუფთა ადამიანების ჩანაცვლება არ უნდა მოხდეს ე. წ. „პოლიტიკური ელიტის“ წარმომადგენლებით, რომელთა უმრავლესობა ვერ განთავისუფლდა დესტრუქციულ პოლიტიკასთან აფილირებულთა გავლენებისაგან, რომლებიც მუდმივად უარყოფითი მუხტის შემოტანით, ქვეყნისთვის მოსალოდნელი საფრთხის გაჩენით, ქართულ საზოგადოებაში ნერგავენ შიშის, საერთაშორისო საზოგადოებაში კი - ქართული სახელმწიფოს მომავლისადმი უიმედობის განცდას.

პრობლემების მხოლოდ მშვიდობიანი გზით დარეგულირების მომხრე დიპლომატი კონფლიქტების მოგვარების მექანიზმად და ორიგინალურ მიდგომად გვთავაზობს უნივერსიტეტისა და დიპლომატიის, როგორც მოლაპარაკების ხელოვნების ურთიერთშერწყმით მიღებულ ახალ კონცეფციას: „ორი თავსებადი თვისობრიობის - უნივერსიტეტი-სა და დიპლომატიის ერთობამ ჩამოაყალიბა ახალი პარადიგმა: „თეორიიდან ქმედებისკენ“, შექმნა სა-

ერთაშორისო ურთიერთობებისა და დიპლომატიის არა კლასიკური, ან ფორმალური, არამედ, სრულიად ახალი სახეობა - „საუნივერსიტეტო დიპლომატია“, როგორც ზოგადად, კონფლიქტის, და არა მხოლოდ ეთნო - პოლიტიკურისა და საქართველოს კონფლიქტების, დამარეგულიერებელი სისტემის შემქმნელი, და არა მსახური, თავისთავადობა - მშვიდობის უზრუნველყოფის ახალი ორიგინალური საშუალება“. ამასთან, მონოგრაფიის ავტორს, მის მიერ ცალსახად ჩამოყალიბებულ კონცეფციაში, რომ კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით მოგვარებას ალტერნატივა არ გააჩნია, უნივერსიტეტი, როგორც საზოგადოების ყველაზე ცოცხალი, ჰუმანიზმზე დაფუძნებული ერთიანი ორგანიზმი, წარმოუდგენია ფუნდამენტური ღირებულებების: განათლების, მისი უმაღლესი მწვერვალის - მეცნიერების, საზოგადოების ყველაზე ჯანსაღი და პრაგმატულად მოაზროვნე ნაწილის - ახალგაზრდობის, მყარ ერთიანობად და აცხადებს, რომ „სამივე კომპონენტი ერთად თავს იყრის და ასევე მშვიდობიანად თანაარსებობს მხოლოდ თავისუფალ, დემოკრატიულ და აკადემიურ საუნივერსიტეტო სივრცეში“. ავტორს, აღიარებს რა, რომ „უნივერსიტეტი დაარსების დღიდან პოზიციონირებს როგორც ელიტური, უნივერსალური საგანმანათლებლო კერა და მის გარეშე წარმოუდგენელია საზოგადოების წარმატება და ქვეყნის განვითარება“, მიაჩნია, რომ უნივერსიტეტმა უნდა ითამაშოს კატალიზატორის როლი კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით დარეგულირების პროცესში, თუმცა, იქვე, მისთვის ჩვეული პირდაპირობით აღიარებს, რომ თანამედროვე ეტაპზე „სამწუხაროდ, იგი, არა თუ ვერ გვთავაზობს პრობლემათა დაძლევის მექანიზმს, არამედ ვერ აყალიბებს ერთიან ხედვას, ბოლომდე ადეკვატური არ აღმოჩნდა დროისა და მისი ყველაზე დიდი გამოწვევის, კონფლიქტის მიმართ“. ამასთან, ასაბუთებს, რომ „უნივერსიტეტს, როგორც უნივერსალურ მოდელს, მისი განუსაზღვრელი შესაძლებლობებიდან გამომდინარე, აქვს შიდა რესურსი, დაასაბუთოს თავისი სიცოცხლისუნარიანობა, შეძლოს კონფლიქტის რეგულირების არჩეული - სამშვიდობო სტრატეგიის პოლიტიკური ველის საუნივერსიტეტო რესურსით შევსება და აქტიურად ჩაერთოს, მეტიც, იქცეს სამშვიდობო პროცესის ეპიცენტრად“. აქედან გამომდინარე, ავტორის მოსაზრება, რომ უნივერსიტეტმა კონფლიქტების მშვიდობიანად დარეგულირების პროცესში, მის ძირითად, სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობასთან ერთად, დამატებითი სამშვიდობო პროცესის ინდიკატორის ფუნქცია შეითავსოს, სავსებით ლოგიკური და დასაბუთებულია.

ბატონი ზურაბ ხონელიძე „საუნივერსიტეტო დიპლომატიის“, როგორც კომუნიკაციის ინოვაციური ფორმის ავტორად და შემოქმედად ქვეყნის ბედის

თანაზიარ „პოლიტიკის მსხვერპლს“, აფხაზეთის დანარჩენ საქართველოსთან დამაკავშირებელ ყველაზე ცოცხალ ორგანიზმს, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტს მიიჩნევს, „უნივერსიტეტს, რომელიც სტრატეგიული მნიშვნელობიდან გამომდინარე, აჩენს შესაძლებლობას, კონფლიქტში შესვლის ან ერის ისედაც დეფიციტური ენერჯის კონფლიქტის შედეგებთან ბრძოლისკენ მიმართვის ნაცვლად, უნივერსიტეტის თავისუფალ აკადემიურ სივრცეში მხოლოდ თემის შემოტანითა და არასაუნივერსიტეტო რესურსის გაერთიანებით, კონფლიქტით დაინტერესებულ სუბიექტებთან, უპირველესად, ხელისუფლებასთან, ასევე, სამოქალაქო საზოგადოებასთან, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და „მხარეებთან“, მეცნიერულ-ჰუმანისტური დიალოგის გაჩენით კონფლიქტის მიზეზების დადგენასა და პრობლემის რეალურ დარეგულირებას მოემსახუროს“.

ბატონი ზურაბის მიერ შემოთავაზებული, კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით დარეგულირების ახალი ქართული პარადიგმა, არა მხოლოდ თეორიულ-მეთოდოლოგიური, კონცეპტუალური, არამედ დიდი პრაქტიკული ღირებულების ნაშრომია. პოლიტიკურად და ეკონომიკურად თავისუფალი, ძლიერი, დამოუკიდებელი, ერთიანი ქართული სახელმწიფოს ჩამოყალიბების, მისი საერთაშორისო ფუნქციისა და სტრატეგიული ამოცანების განსაზღვრის აუცილებლობიდან გამომდინარე, ნიგნი - „მშვიდობის ქართული პარადიგმა“, წარმოადგენს „საუნივერსიტეტო დიპლომატიის“, როგორც უნივერსიტეტის განახლებული მისიის, მშვიდობის უწყვეტი პროცესის მშენებლობის თანამედროვე ფორმის, საერთაშორისო ურთიერთობების, დიპლომატიის ახალი სახეობის და „სამხრეთ კავკასია გეოპოლიტიკური სივრცე“, რეგიონული თანამშრომლობის ახალი ფორმატის, ერთიან, განუყოფელ, ორგანულ ნაწილს. საქართველოს ბედის თანაზიარი, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან დაკავშირებული, კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით დარეგულირების ავტორისეული კონცეფცია, თავისი არსითა და მნიშვნელობით წარმოადგენს არა მხოლოდ ქართულს, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სივრცის ნაწილს, არამედ, საერთაშორისოს, რომელიც, უნივერსიტეტის მიზნიდან და მისიიდან გამომდინარე, სცილდება ერთი, მხოლოდ სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ქვეყნის, რეგიონის ფარგლებს და განიხილება, როგორც კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით დარეგულირების ახალი, უნივერსალური მოდელი.

დავით ჯალაღონია

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
წარმომადგენლობითი საბჭოს თავმჯდომარე,
პროფესორი